

A DOBA

uvnitř čísla

měsíčník zelených hnutí

rok 2026

cena: 7,- Kč

8

Vážení čtenáři,

společně jsme se přesunuli do Měsíce lovu, zalovme tedy v dobách nedávno minulých a podívejme se za šermíři na hrad Plumlov, Kojetínskými hody s výstavou znaků hanáckých obcí, městysů a měst, kam návštěvníky přivezly historické vláčky i 14. poutí za obnovení Českého království na sv. Hostýně. Na Fortu XVII. v Křelově nás čekají dny evropského kulturního dědictví s pestrým programem i Kinematografem, velkou tradici má turistický pochod kolem Přemyslovic, lákové bude

setkání kovářů nedaleko Brna. Zajímavá bude historická vycházka Tomáše Kryla po olomoucké Ringstrasse i vycházky pořádané prostějovským Střediskem ekologické výchovy Iris.

V barevné verzi můžete náš měsíčník sledovat na www.kcolomouc.cz. Prožijte prosluněné letní dny a v klidu proplujte z prázdninových časů a dovolených za svými spolupracovníky či spolužáky.

Barevné podzimní dny přeje.

Redakce

- Drobné památky Kaple
- Sýčkům se letos nedařilo
- Ptačí pasti: nový program ČSO
- Šermířský víkend na Plumlově
- TiC Konice
- Velká Bystřice – září
- Za krásnou Olomouc
- Olomoucká Ringstrasse
- Znaky, které vyprávějí příběhy
- Tři sádky – místo tří panství
- XIV. poutí za obnovu Českého království
- Fortoviny: Srpnové ohlédnutí

Hammerský mlýn Brno.cz
Kovarovoudoli.cz

MALOMĚŘICE
OBRANY

XVI. ročník Obřanský Obr Brno 2026

setkání
Uměleckých kovářů & řemeslníků
19. září/začátek ve 14:00 hod
- 20. září/konec v 18:00 hod

pořádá
Kovářovo údolí obecně prospěšná společnost
pod záštitou
MČ Brno Obřany/Maloměřice,
&
Obce Kanice

Hamerský mlýn na cyklostezce
vedoucí od konečné tramvaje č.4 z Brna/Obřan do Bílovic nad Svitavou

Celá akce je pro veřejnost ZDARMA!

BULVARART kudyznudy.cz
SOLVERTECH

Kovářské společenstvo
www.kovari.org

DOMÁCÍ UŽENÉ

TOVÁRNA

Sobota

19. 9. 2026

Hlavní program:

14:00 hod – Zahájení 16. ročníku akce

Zpráva o stavu „Svobodných území IFAISTIA“ a jejich 16 let existence.

Stát umělců všech řemesel

14:30 hod – Začátek předvádění kovářského umění

Umělečtí kováři před očima diváků vytváří svoje díla...

Kalsarikännit – kapela (pagan folk-fusion, trash folk, pagan techno)

Teslovy ohně

večer volná zábava

Neděle

20. 9. 2026

Hlavní program:

12:00 hod – Začátek předvádění kovářského umění
umělečtí kováři před očima diváků vytváří svoje díla...

18 hod – Ukončení akce

Celá akce je pro veřejnost ZDARMA!

<https://www.facebook.com/events/2941227762922581/>

Kostecko

Drobné památky Kaple

Malá vesnička Kaple leží pod jihovýchodními svahy Velkého Kosíře. Osada u silnice Prostějov – Litovel má svoji železniční zastávku a patří pod Čelechovice. U staré zemské cesty od Prostějova do Litvle bývala formanská hospoda „Na kapli“, kde si odpočinuli koně a formani, když vytáhli vůz na kopec. Osada nemá vlastní katastr, v okolí jsou úrodná pole, pod Kosířem byly vápencové lomy. Její území je součástí staré sídelní oblasti. Když se zde kopala kanalizace, před budovou kaplanky se našly lidské kosti.

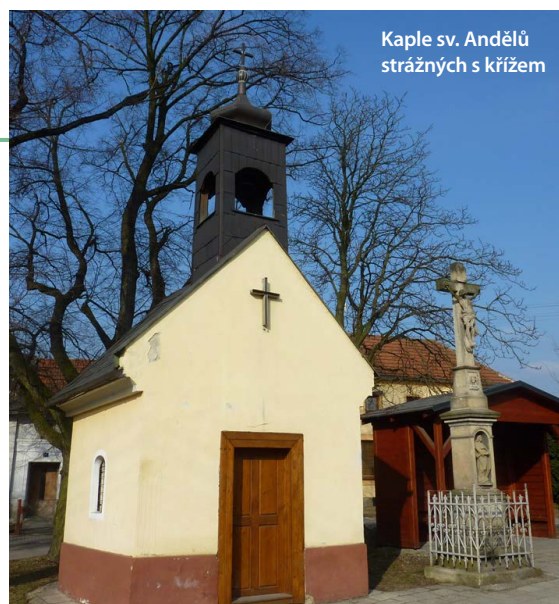
Předchůdcem osady byla kaple, postavená na pozemcích olomouckého kláštera sv. Kláry v 17. století, osada vznikla až po roce 1784 po rozparcelování dvora. Název zněl Čelechovská Kaple, ale také Ritt-

berg, vznikl podle původní stavby kaple, podle predikátu rodu Kaunitz – Rittberg. Na pečeti z roku 1800 je budova kaple otočené doleva, stojící mezi dvěma lípami. Patří do farnosti Kostelec na Hané, kde je také kostel, fara a hřbitov.

V roce 1500 koupily Čelechovice sestry od kláštera sv. Kláry v Olomouci, za nich vznikla někdy v 17. století stavba kaple. Roku 1727 byl ke kapli ustanoven kaplan, v roce 1777 se zde připomíná kovárna a hospoda Na kapli. Roku 1782 byl klášter zrušen, kaplanka byla prodána soukromníkově a kaple nebyla udržovaná. V roce 1789 na pozemcích rozděleného čelechovického dvora vzniká osada Rittberk – Čelechovická Kaple, která měla 10 domů. Obyvatelé byli zemědělci, kteří se věnovali polnímu hos-

podářství, pěstovali řepu a ječmen a chovali hospodářská zvířata. Části malé vesnice se nazývají První a Druhý konec, Čtvrť zadlužených, Formanská hospoda a Kovárna.

Ani malé osadě se v minulosti nevyhýbaly pohromy. V kronice je zaznamenán mord, kdy zdejší krejčí František Plánička zabil v roce 1911 svoji ženu sekerou, když šli ze zábavy ve Studenci. Ve věznici Na Borech potom skládal orloj z papíru, na amnestii byl propuštěn. Ve vězení se seznámil s druhou ženou, kterou si vzal a ve Zlíně ji zase zabil, potom ve vězení vyrobil nový orloj, který vystavoval. Na konci druhé světové války zde ruský důstojník zastřelil vlasovce, kteří byli zakopáni v nedalekých skalách. Po válce je pak odváželi do Kostelce na hřbitov.

Kaple sv. Andělů strážných s křížem

Drobné památky Kaple

Reliéf Panny Marie Bolestné

K místním památkám vesničky patří kaplička a kamenný kříž. Původní kaple byla zasvěcena Panně Marii. Vznikla v 17. století, byla to větší stavba než dnešní kaple, našly se její základy. Roku 1719 bylo jednání s biskupskou konzistoří o kapli zasvěcené Panně Marii, kterou klarisky chtěly znovu vystavět a rozšířit. Až v roce 1727 byl povolen kaplan a mše, ale jen u zamčených dveří pro nemocné, slabé a cizí osoby. Byla to poutní kaple, na mši do ní před zrušením rádi chodili čelechovští sedláci, kteří si po mši zašli do místní hospody. V roce 1788 byla odsvěcena a mezi lety 1795–1805 byla kaple zbouraná. Oltářní obraz Panny Marie byl

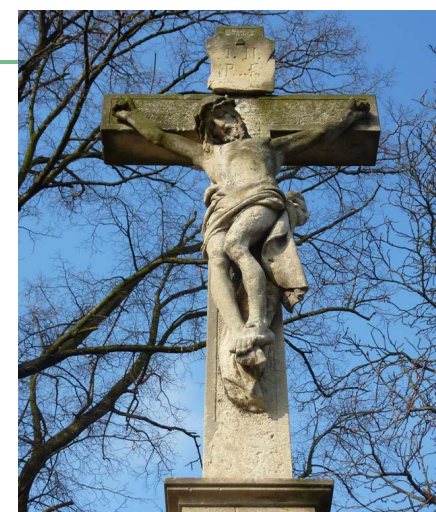

Kamenný kříž u kaple

předán do kostela v Kostelci na Hané.

Současná kaple sv. Andělů strážných byla postavena v roce 1820 jako menší kaple se zvonici. Dnes je udržovaná, ale prázdná, mše se v ní nekonají. Ve zvonici je zvonek – umíráček, když dříve zvonil, říkalo se, že zvoní „Pojďte na paji!“ U kaple se konalo stavění a kácení máje, 1. května se máj stavěl, 31. května se májka kácela, u kapličky bylo podium, kde se tancovalo. Místní Hody se konají první neděli v září, na hody chodí muzikanti, kteří zahrají u každého domu.

Farní budova – původní kaplanka s dvorem patří soukromníkovi. Na obou stranách budovy kaplanky byly brány a na nich bý-

Detail Ukřižování Krista

vala sochařská výzdoba, která se bohužel nedochovala.

Kamenný kříž vedle kaple na návsi pochází z roku 1911. Na podstavci ve výklenku je soška Panny Marie, dole je nápis: „Kriste králi, pro nás na kříži vyvolenému, pojďte, klanějme se“. Vzadu je věnovací nápis: „Zbudováno dary dobrodinců na věčnou památku roku 1911“.

Pomníky v Kapli nejsou, na pomníku obětí první světové války v Čelechovicích jsou také jména tří padlých mužů z Kaple. U polní cesty směrem k Velkému Kosíři byl na stromě, kde rostou akáty obrázek sv. Františka. Místu se říkalo „U Františka“, obrázek zchátral někdy v sedmdesátých letech a nebyl už obnovený.

Ján Kadlec

Lázně Slatinice
A.D. 1526

Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husičkovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Husičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“.

Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěvníkům nabízí ubytování v šestnácti pokojích. Pro náročné klienty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny.

Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy narozenin, rauty a jiné společenské

akce. Pro školení a semináře nabízí penzion vlastní vybavenou školicí místnost pro 40 osob.

Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepce@lazneslatinice.cz

Budova na místě kaplanky

Akáty v místě obrázku sv. Františka

Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PŘEROV 1
Česká republika

tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz

Sýčkům se letos nedařilo. Vyvedli o třetinu méně mláďat než loni

Letošní suché jaro přineslo sýčkům obecným jednu z nejhorších hnízdních sezon za posledních dekád. V jádrové oblasti na severozápadě Čech vyvedli pouhých 48 mláďat – o 27 méně než loni. Ornitologové z České společnosti ornitologické (ČSO) a Ústavu biologie obratlovců AV ČR (ÚBO AV ČR) přičítají špatný výsledek především nedostatku potravy vlivem extrémního sucha. Sýčci v Česku dlouhodobě balancují na hraně vyhynutí. Hlavní příčinou je ztráta pestrosti zemědělské krajiny, která jim dnes nenabízí dostatek vhodných hnízdních a loveckých biotopů ani potravy. Nebezpečí pro ně představují také nezabezpečené technické pasty, jako jsou nádrže s vodou, komíny nebo svisle postavené trubky, ve kterých sýčci každý rok hynou.

Během letošního monitoringu v jádrové oblasti na severozápadě Čech, kde hnízdí většina české populace kriticky ohrožených sýčků obecných, napočítali ornitologové u 20 párů sýčků pouhých 48 úspěšně vyvedených mláďat. Oproti loňskému roku, kdy sýčci vyvedli 75 mláďat, jde o pokles o více než třetinu. Šest mláďat sýčků ornitologové našli mrtvých a přibližně v 11 % kontrolovaných hnízdních byla neoplozená nebo zastydlá vejce. Nejpočetnější letošní snůška čítala šest mláďat, průměrně však páry vyvedly tři mláďata.

Podle Martina Šálka z ČSO a ÚBO AV ČR, který dlouhodobě koordinuje ochranu sýčků, patří letošní sezona k nejhorším za poslední dekádu. „Z hlediska počtu mláďat byly horší už jen roky 2017 a 2018, tehdy jsme ale ještě nekontrolovali tak velké množství lokalit. Letošní rok je tak pro sýčky opravdu kritický,“ upozorňuje Šálek.

Sucho připravilo sýčky o potravu

Příčinou letošního neúspěchu je podle ornitologů hlavně nedostatek potravy. „V oblasti výskytu sýčků bylo velmi málo

drobných hlodavců, a to včetně hrabošů, kterými se sýčci hlavně živí. Ačkoli Ministerstvo zemědělství strašilo na jaře hraboši kalamitou, v sýčcích teritoriích byl hrabošů naopak nedostatek,“ říká Šálek.

Výrazně suché počasí navíc znamenalo i nedostatek hmyzu a žižal. „Ty jsou klíčovou potravou zejména pro mláďata. Velká část přezimujících hmyzích kulek letos vyschla a nedokončila svůj vývojový cyklus, takže se vylíhlo jen velmi málo dospělců. Podobná situace je i u žižal, které se v teplém a suchém počasí přesouvají hlouběji do půdy,“ vysvětluje Šálek.

Důležitou roli proto sehrálo přikrmování. „Z celkového počtu 20 úspěšných hnízdních bylo 12 na lokalitách, kde sýčky od ledna do konce června pravidelně přikrmujeme hlodavci. Význam přikrmování dokládají také data z minulých let – sýčci z lokalit, kde je pravidelně přikrmujeme, mají v průměru více mláďat,“ říká Šálek.

Přikrmování sýčků ale není náhradou přirozené potravy ani plošným opatřením, jak upozorňuje Šálek. „Vycházíme z odborných poznatků a dlouholetých zkušeností a sýčkům pomáháme přikrmováním pouze v období, kdy potřebují nejvíce energie a zároveň jim hrozí největší riziko úhynu – především během hnízdní nebo při nepříznivém počasí a vysoké sněhové pokrývce. Letos se naplno ukázalo, jak důležité může přikrmování být. Bez lidí, kteří nám na svých pozemcích umožňují sýčky přikrmovat nebo se do toho sami zapojují, mohla letošní sezona dopadnout vůbec nejhůř od začátku záchranného programu,“ dodává.

Spolupráce s místními zemědělci je klíčová i pro další ochranná opatření, která ornitologové během roku realizují. „Na pozemcích spřízněných farmářů instalujeme berličky a domlouváme vhodný způsob hospodaření – například zmen-

šování půdních bloků, výsadbu stromů a keřů nebo mozaikovitou seč travních porostů. Loni na podzim jsme na farmách vyvěsili 13 nových budek s ochranou proti predátorům a další budky budeme instalovat na konci léta a během podzimu. Zabezpečujeme také technické pasty, jako jsou nádrže na vodu, sudy, větrací šachty, svisle postavené trubky nebo fukary na seno, ze kterých se sýčci nedokážou dostat,“ říká Tomáš Hovorka, terénní pracovník ČSO na ochranu sýčků.

Technické pasti stále zabíjejí

Právě technické pasti představují pro sýčky, a zejména pro jejich nezkušená mláďata, jedno z největších rizik. „V posledních desetiletích uhynula v technických pastech více než třetina sýčků, u nichž známe příčinu smrti. I letos si technické pasti vyžádaly život jednoho z mláďat, které utonulo v nezabezpečeném sudu s vodou,“ říká Hovorka. Technické pasti navíc ohrožují i další druhy ptáků a jiné živočichy. Dokládá to i nález sedmi uhynulých sov pálených ve svisle postavených trubkách od fukarů na seno, které ornitologové objevili při zabezpečování pastí v jedné zemědělské usedlosti.

Ornitologové proto vyzývají, aby si lidé dávali na potenciální pasti pozor a snažili se je odstranit nebo zabezpečit. „Jejich zabezpečení je často velmi jednoduché. Svisle postavené trubky stačí položit do vodorovné polohy na zem, prázdné sudy obrátit dnem vzhůru, okapy, fukary a další duté prostory lze opatřit mřížkou nebo pletivem a do nádrží s vodou a bazénů stačí umístit dřevěné prkno nebo pěnový plovák, na který může topící se pták vylézt a zachránit se tak před utonutím,“ radí Hovorka.

K správnému zabezpečení pomůže lidem návod na webu ČSO: <https://www.birdlife.cz/odstranujete-technicke-pasti/>

Nalezené uhynulé nebo zraněné ptáky v technických pastech mohou lidé také nově hlásit prostřednictvím formuláře na webu Ptačí pastí a pomoci tak s monitoringem nebezpečných pastí v krajině:

Sýčkům se letos nedařilo. Vyvedli o třetinu méně mláďat než loni

<https://projekty.birds.cz/ptacipasti/>

Sýčkům chybí pestrá krajina

Kromě technických pastí ohrožuje sýčky také silniční doprava nebo predátoři, jako jsou kočky nebo kuny. Největším problémem však nadále zůstává intenzivní zemědělství. „Zmizela původní pestrá krajinná mozaika, včetně klíčových hnízdních a loveckých biotopů, jako jsou staré sady, aleje, meze a extenzivně obhospodařované louky a pastviny. Velké lány polí a nad-

měrné používání chemie navíc přispívají k úbytku hmyzu, který je pro sýčky důležitou složkou potravy,“ vysvětluje Hovorka.

Na jaře navíc sýčci jen o chlup unikli dalšímu riziku. „Ministerstvo zemědělství se snažilo prosadit povolení k rozhozu jedu proti hrabošům na povrch půdy. To se mohlo snadno stát pomyslným hřebíčkem do rakve už tak křehké sýččí populace. I díky tlaku ČSO k tomu naštěstí nakonec nedošlo. Pestrá krajina si s hlodavci poradí mnohem lépe než jedy. Mnozí naši

spřátelení zemědělci si to naštěstí uvědomují, a tak sýčky podporují vytvářením krajinných prvků, úpravou hospodaření nebo umístěním berliček. Za to jim moc děkujeme,“ uzavírá Šálek.

Srdečně děkujeme také všem dárcům!

Kontakty pro další informace:

Martin Šálek,
salek@birdlife.cz, 775 954 318
Tomáš Hovorka,
hovorka@birdlife.cz, 773 726 159

Ptačí pasti: nový program ČSO zapojí veřejnost do mapování úhynů ptáků způsobených člověkem

Každý rok v Česku zahynou statisíce ptáků kvůli nástrahám, které jim do cesty postavil člověk. Narážejí do skleněných ploch, hynou po střetech s dopravními prostředky nebo elektrickým vedením, stávají se obětmi koček či ptačí kriminality. Přesnější data o jednotlivých příčinách úhynů způsobených člověkem však v tuzemsku stále chybí. Česká společnost ornitologická (ČSO) proto spouští nový program občanské vědy Ptačí pasti, který má za cíl tyto příčiny důkladně zmapovat. Zapojit se do něj může úplně každý – nálezy uhynulých nebo zraněných ptáků mohou lidé hlásit prostřednictvím jednoduchých online formulářů na webu <https://cso.cz/pasti>.

Každý rok u nás statisíce ptáků hynou způsoby, za nimiž přímo či nepřímo stojí člověk. Mnohým z těchto úhynů by přitom bylo možné poměrně snadno zabránit. „K tomu ale potřebujeme vědět, kde a proč se ptáci zabíjejí. Takové údaje nám zatím chybí. Právě proto spouštíme program Ptačí pasti,“ říká Alena Klvaňová, vedoucí oddělení výzkumu a monitoringu ČSO.

Klíčovou roli v programu hraje veřejnost. „Lidé nám mohou pomoci nasbírat množství dat, které bychom jinak neměli šanci získat,“ vysvětluje Klvaňová. „Díky tomu budeme moci zjistit, kolik ptáků hyne v důsledku jednotlivých hrozeb, které příčiny úhynů jsou nejčastější, jaké druhy postihují nejvíce a která místa jsou pro ptáky nejnebezpečnější. Získané údaje nám také pomohou lépe porozumět faktorům, které tyto úhyny ovlivňují.“

Nový program navazuje na dosavadní sběr údajů prostřednictvím faunistické databáze Avif (birds.cz), nově je však navržen tak, aby bylo zapojení co nejsnazší

i pro širokou veřejnost. „K odeslání záznamu není potřeba registrace a hlášení lze vyplnit přímo v terénu během několika sekund. Čím více lidí se do mapování zapojí, tím přesnější obrázek o rozsahu problému získáme,“ říká Filip Tuháček, koordinátor programů občanské vědy ČSO.

Mezi sledované příčiny úhynů patří kolize s dopravními prostředky, úrazy ptáků elektrickým proudem na linkách vysokého napětí, nárazy do skel, predace kočkou domácí nebo ptačí kriminalita, která zahrnuje různé druhy vědomého pronásledování a zabíjení ptáků člověkem. „Zajímá nás také ptačí choroby, které se mohou snáze šířit například kvůli častějšímu kontaktu ptáků na krmítkách, i další typy nástrah, jako jsou lepopové pasty nebo různé sítě chránící ovocné keře či provázky, do nichž se mohou ptáci zamotat,“ říká Tuháček.

Riziko pro ptáky představují také technické pasti – nádrže s vodou, bazény a sudy, ve kterých se ptáci mohou utopit, nebo nezabezpečené komíny, okapy a další duté prostory, ze kterých se nedokážou sami dostat. „To jsou typy pastí, ve kterých často hynou ptáci hnízdící v dutinách, ale například i silně ohrožené sovy pálené nebo kriticky ohrožení sýčci obecní. Ptačí pasti ohrožují všechny ptáky, ale největší dopad mohou mít právě na málo početné ptačí druhy,“ upozorňuje Tuháček.

Některé příčiny, jako například nárazy ptáků do skel nebo úmyslné pronásledování ptáků, ČSO dlouhodobě monitoruje. „O jiných, neméně významných příčinách úhynů, však máme zatím jen velmi málo údajů. Například pokud jde o počet ptáků usmrčených ročně na silnicích nebo do-

mácími kočkami. Přitom víme, že se jedná o vážný problém – odhady pro celou Evropu hovoří až o 194 milionech ptáků ročně usmrčených silniční dopravou a o stovkách milionů ptáků ročně zabíjených kočkami,“ říká Tuháček.

Kromě shromažďování potřebných údajů je cílem programu také poskytnout lidem konkrétní doporučení, jak úhynům ptáků co nejlépe předcházet. „Už teď například funguje spolupráce na zabezpečování nebezpečných prosklených zastávek hromadné dopravy nebo sloupů elektrického vedení. Větší množství dat by mohlo pomoci vytipovat nové rizikové úseky nebo konkrétní zastávky,“ sděluje Klvaňová.

Do zabezpečení některých typů pastí se mohou lidé pustit sami ve svém okolí. „Dlouhodobě například vyzýváme k zabezpečení velkých prosklených nebo zrcadlicích se ploch. Okna či zimní zahrady lze jednoduše polepit samolepkami, což zvládne každý z nás. Stejně tak lze snadno zabezpečit nádrže s vodou, bazény nebo duté prostory, jako jsou různé roury nebo okapy,“ vyzývá Tuháček.

Návod na zabezpečení skel: birdlife.cz/jak-pomoci/

Návod na zabezpečení technických pastí: birdlife.cz/odstranujete-technicke-pasti/

Jak se zapojit?

Zapojit se je snadné. Pokud lidé najdou zraněného, uhynulého nebo nemocného ptáka, stačí vyplnit příslušný formulář na rozcestníku <https://cso.cz/pasti>, uvést základní informace o nálezu a pokud možno přiložit fotografie ptáka i pastí. „Uvědomujeme nejen nová, ale i starší pozorování,

Ptačí pasti: nový program ČSO zapojí veřejnost do mapování úhynů ptáků způsobených člověkem

pokud je známé místo a okolnosti nálezu. Každý záznam pomůže lépe pochopit, jaké překážky a nástrahy ptáci v české krajině potkávají,” říká Tuháček.

Doporučujeme uložit si do mobilu číslo na nejbližší záchranou stanici, kterou lze

v případě nálezu zraněného ptáka kontaktovat. Kontakty jsou na zvirevnouzi.cz nebo lze využít stejnojmennou mobilní aplikaci.

Všechna zaznamenaná místa nálezů se budou průběžně zobrazovat na interaktiv-

ni mapě. „Lidé tak uvidí, kde se v jejich okolí nejčastěji ptáci zraňují nebo hynou, a budou moci na tato místa zaměřit pozornost – a to nejen při monitorování mortality, ale i při odstraňování ptačích pastí,” dodává Tuháček.

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na září tyto akce:

Nový hrad u Hanušovic středa 2. září

Středeční vycházku tentokrát povede RNDr. Tomáš Lehotský. Navštívíme romantickou zříceninu rozsáhlého Nového hradu, který je ukrytý v lesích nad osadou Raškov. Dodnes se dochovala torza čtyř bran a čtyř bašt. Cestu ukončíme v Hanušovicích a odměnou nám může být i návštěva pivovarské restaurace nebo pivovarského muzea. Ráno odjezd vlakem v 8:01 do Bohdíkova (s přestupem v Bludově). Návrat přímým vlakem z Hanušovic v 15:30. Délka trasy asi 6 km. Poplatek 40 Kč.

Za hořečkem k Protivanovu

středa 9. září

Vycházka nejen pro seniory nás v rámci Roku hořců zavede do lesů mezi Suchým a Protivanovem. Cestou vyhledáme studánku Pod Soví boudou, rybníček Ve třech krátkých a na závěr navštívíme přírodní památku Ve Žlíbku s výskytem kriticky ohroženého hořečku mnohotvarého. Ráno odjezd autobusem do obce Suchý v 8:15 (st. č. 11). Návrat v 13:30. Délka trasy asi 7 km. Poplatek 40 Kč.

Den otevřených dveří

čtvrtek 10. září

Den otevřených dveří v Ekocentru Iris nabídne ukázkou z naší bohaté činnosti. Seznámíme vás s prvky zelenomodré infrastruktury a dalšími energeticky úspornými prvky v naší nové budově, dále s opatřeními na naší zahradě, která podporují biodiverzitu. Pro děti budou připraveny hravé i tvořivé aktivity, dospělým nabídneme posezení s kávou na zahradě, pro všechny pak zdravé grilování. Akce trvá od 15:00 do 18:00.

Vlčí skála a Ve Žlíbku

sobota 12. září

Sobotní vycházka ve spolupráci s Hynkem Skořepou nás zavede k zajímavému místu Dražanské vrchoviny – k Vlčí skále. Odtud se proti proudu Luhy vydáme k Oborskému dvoru, který byl postaven na místě loveckého zámečku. Dále pokračujeme k Protivanovu na chráněné

území Ve Žlíbku, kde by měl kvést kriticky ohrožený hořeček mnohotvarý český. Vycházku ukončíme v Protivanově. Ráno odjezd autobusem do Žďárné v 8:25 (st. č. 11). Návrat v 16:30. Délka trasy asi 12 km. Poplatek 60 Kč.

Bukovany

středa 16. září

Vycházka nejen pro seniory povede lesními cestami od Sv. Kopečku směrem k obci Bukovany. Nejprve odbočíme k barokní polní kapli sv. Donáta a následně k novodobému kostelu v obci. Vycházku lze ukončit v Bukovanech (délka trasy 4 km), zájemci mohou pokračovat až do Velké Bystřice (délka trasy 6 km). Ráno odjezd vlakem do Olomouce v 8:37, odtud autobusem na Sv. Kopeček. Návrat do 14:00. Poplatek 40 Kč.

Bylinková vycházka s Vládou Vytáskem

čtvrtek 17. září od 16:00

Vycházka pro veřejnost prostějovskou botanickou zahradou pod vedením známého litovelského bylinkáře Vládi Vytáska. Ten s naší botanickou zahradou dlouhodobě spolupracuje a dodává sem sazenice různých léčivků. Seznámí nás s konkrétními bylinkami a jejich účinky a poradí s jejich správnou přípravou. Poplatek 150 Kč.

Uklidme si Hloučelu

sobota 19. září

Tradiční úklid obou břehů říčky Hloučely v úseku mezi ulicemi Kostelecká a Tichá. Na závěr bude připraveno opékání dobrot na ohňku. Sraz účastníků v 9:00 u Občerstvení U Abrahámka.

Putování za hořcem brvitým

středa 23. září

Vycházka nejen pro seniory povede po části Naučné stezky Kladecko. Zastavíme se u vzácného mokřadu Bělá, zkontrolujeme nově vyhloubenou tůň

a na okolních loukách budeme hledat modře kvetoucí hořec brvitý. Ráno odjezd vlakem v 9:05 do Džbelu, návrat v 15 h. Délka trasy 8 km. Poplatek 40 Kč.

Bruntálské sopky

sobota 26. září

Celodenní exkurze pod vedením RNDr. Tomáše Lehotského nás zavede do Nízkého Jeseníku, kde se seznámíme s nejmłodšími vulkány na Moravě a ve Slezsku. Prozkoumáme kužel stratovulkánu Uhlířský vrch s barokním kostelíkem Panny Marie Pomocné. Kamenné čedičové „varhany“ budeme obdivovat u Meziny. Cestou se zastavíme i na Venušině sopce, u Razovských tufitů a také na hrázi přehradní nádrže Slezská Harta. Při zpáteční cestě se zastavíme u Těšíkovské kyselky. Cena zájezdu 350 Kč. Na zájezd je nutno se přihlásit elektronicky, odkaz najdete na našem webu www.iris.cz

Rájec nad Svitavou

středa 30. září

Vycházka nejen pro seniory pod vedením Hynka Skořepy povede do okresu Blansko do Rájce Jestřebí. Zvenčí si prohlédneme klasicistní zámek Rájec s parkem. Odtud vystoupáme na svahy Dražanské vrchoviny a přes samotou Lenčov se dostaneme do Holešína, odkud jsou rozhledy na velkou část Boskovické brázdy. Dalším cílem bude zřícenina hradu Doubravice nad romantickým údolím potoka Nešůrky. Ráno odjezd vlakem v 7:24 do Rájce Jestřebí (s přestupem v Brně). Návrat do Prostějova do 17:00. Délka trasy 11 km. Poplatek 40 Kč/osoba.

Kontakt:

ČSOP, Ekocentrum Iris

Husovo nám. 67,

796 01 Prostějov

tel. 603 730 594, 737 898 777

e-mail: iris@iris.cz

www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Akce Ekocentra Iris finančně podporuje **Statutární město Prostějov, Olomoucký kraj a Státní fond životního prostředí.**

Šermířský víkend na Plumlově 1.–2. 8.

První srpnový víkend patřil na zámku Plumlov Šermířskému víkendu s podtitulem Jak vznikají dějiny. Návštěvníci se mohli přenést do časů středověku prostřednictvím ukázek historického šermu, dobových tanců i scénky ze středověkého života, která přiblížila každodennost našich předků.

Na programu se podílely skupiny historického šermu Malberg, skupina historických tanců Roseta a šermířská společnost Mohelnická sebranka. Součástí víkendu byly také ukázky středověkého ležení, turnajů a střelby z palných zbraní. Program doplnily oblíbené ukázky dravých ptáků, které si získaly pozornost návštěvníků všech generací.

Návštěvníci si mohli prohlédnout dobové stánky, zúčastnit se společné kostýmované prohlídky zámku a strávit příjemný den v kulích plumlovského zámku. I letos tak letní program nabídl příznivcům historie pestrý podívanou i zajímavý pohled do života našich předků.

Foto a text:
Dagmar Tichá

KULTURNÍ PŘEHLED • ZÁŘÍ 2026

Městské kulturní středisko Konice, příspěvková organizace • zámek, Kostelní 46, 798 52 Konice, tel.: 582 397 250, 601 590 007, e-mail: kultura@konice.cz

VÝSTAVY

Od 4. září do 9. října / Zámecká galerie

Dominika Bartková

Úder štětce, tlukot srdce

Vernisáž v pátek 4. září v 17.00 hodin

Vstupné dobrovolné / Přístup zajišťuje Turistické informační centrum Konice viz otevírací doba níže

KONCERTY

Pátek 11. září od 18.00 hodin / Masarykovo náměstí Konice

Jazzový večer v Konici s kapelou Short Break

Středa 23. září v 19.00 hodin / Koncertní síň zámku Konice

Señorita's Strings

Zahájení 39. sezóny KPH s dámským smyčcovým souborem

DIVADLA

Neděle 6. září od 13.30 do 17.30 hodin / Zámek Konice – nádvoří (za deště v Komunitním centru)

Divadla na zámku – 17. ročník

Čtvrtek 24. září v 18.00 hodin / Komunitní centrum Konice

Orfeo ed Euridice

(benefiční představení) redukováná verze opery Ch. W. Glucka v podání studentů konzervatoře EA v Olomouci

Sobota 3. října v 19.00 hodin / Komunitní centrum Konice

Dobry den – Martin Zounar

AKCE

Čtvrtek 3. září od 17.00 hodin / Komunitní centrum Konice

I. Workshop k auditu familyfriendlycommunity

Sobota 5. září od 9.00 hodin / Nová Dědina

Novodědinská sedmička

Běžecký závod 7 km – 1. ročník

Sobota 5. září / Start od restaurace Na Bytovkách od 6.30 do 9.00 hodin, nebo hvězdicově k cíli do 13.00 hodin

Za vílou Pilavkou

16. ročník turistického pochodu a cykloturistické jízdy k prameni Pilavky

Sobota 12. září od 13.00 hodin / Křemenec
Oslavy 100 let SDH Křemenec

Sobota 19. září od 9.00 do 16.00 hodin / Komunitní centrum Konice

Bazárek pro děti

Přijem 18. září od 17.00 do 19.00 hodin

Čtvrtek 24. září od 15.00 hodin / Komunitní centrum Konice

Den Charity Konice

Neděle 27. září, odjezd v 5.00 hodin

Terezín

Poznávací zájezd (Přistoupení směr Konice – Džbel – Chornice)

Rezervace a informace do 15. září: Jaroslav Nedbal, tel.: 776 574 254, e-mail: sdhcunin@seznam.cz

Čtvrtek 1. října od 17.00 hodin / Komunitní centrum Konice

II. Workshop k auditu familyfriendlycommunity

KNIHOVNY

Městská knihovna Konice (zámek Konice, 1. patro), tel.: 582 396 487, www.konicka.knihovna.cz

Půjčovní doba: po, st, pá 9.00–11.00 a 11.30–16.00 hodin / Služba – balení knih /

1.–30. září / Výstava literárních prací žáků sobota 26. září od 8.00 do 16.00 hodin / Den otevřených dveří knihovny Křemenec – pátek 17.00–18.30 hodin

ZÁMEK KONICE

Turistické informační centrum / Muzeum řemesel Konicka, z. s.

Po – Pá: 9.00–12.30 a 13.00–16.00 hodin

Mimořádné prohlídky skupin osob zajistíme pouze na objednání, tel.: 582 334 987, 739 333 721 / e-mail: icko.konice@seznam.cz

Prohlídkové trasy barokního zámku Konice a expozic Muzea řemesel Konicka, z. s., probíhají s průvodcem. Začátek prohlídky je vždy v celou hodinu, kromě 12.00 hodin. Poslední prohlídka je hodinu před ukončením otevírací doby. Minimální počet na prohlídku jsou 2 osoby. Doba prohlídky trasy „A“ (expozice řemesel a komentovaná prohlídka zámku) je 45 minut. Trasa „B“ (expozice řemesel) 25 minut. Vstupenky zakoupíte v informačním centru. Nabízíme prodej suvenýrů a regionálních produktů. Vstup na aktuální výstavu do zámecké galerie je součástí prohlídkové trasy „A“ nebo samostatně – zajišťuje infocentrum.

Odbor KČT KONICE pořádá ve spolupráci s turisty z TJ Spartaku Přerov a pod záštitou starosty města Konice 16. ročník turistického pochodu a cykloturistické jízdy

Za vílou Pilavkou v sobotu 5. září 2026

Pochod se koná za každého počasí formou hvězdicového pochodu. Akci je možno absolvovat pěšky i na kole z různých míst v okolí dle vlastního výběru. Z Konice jsou připraveny trasy se startem od restaurace Na Bytovkách (směr 600 m od vlakového nádraží po červené turistické značce) v době od 6.30 do 9.00 hodin. Ukončení akce u prameni Pilavky ve 13.00 hodin

Pěší trasy z Konice
7 km: Konice - Březsko - Klužíněk - Hačky - pramen Pilavky (zpět busem nebo vlastní dopravou)
14 km: Konice - Březsko - Klužíněk - Hačky - pramen Pilavky - Klužíněk - Březsko - Konice
22 km: Konice - Ochoz - Ochoz Kyselka - Hačky - pramen Pilavky - Klužíněk - Březsko - Konice

Cyklotrasy
20 km: Konice - Ochoz Kyselka - Krakovec - Bohuslavice - pramen Pilavky - Hvozď - Poníkev - Ladín - Konice
40 km: Konice - Ochoz Kyselka - Krakovec - Laškov - Drahanovice - Náměšť na Hané - Olbramice - Bohuslavice - pramen Pilavky - Hvozď - Březsko - Konice
60 km: Konice - Ochoz Kyselka - Krakovec - Laškov - Luděřov - Drahanovice - Náměšť na Hané - Cakov - Blisko - Loučka - Slavětín - Luká - Polomí - pramen Pilavky - Hvozď - Březsko - Konice

Startovní: Mládež do 15 roků 20 Kč, ostatní 40 Kč
Upomínky: Každý, kdo dojde a dojede k prameni Pilavky, obdrží diplom, pamětní razítko a dárek.
Občerstvení: Z vlastních zásob, nebo v Konici v restauraci Litovel Klasik u fotbalového hřiště
Přihlášky: Vypíší se v Konici při startu a ostatní v cíli.
Info: Eva Antlová, Husova 533, 798 52 Konice, tel.: 723 769 142 e-mail: eantlova@volny.cz / Ivo Šťastný, tel.: 728 486 967
 Pramen Pilavky se nachází v lese Březina mezi obcemi Hvozď a Bohuslavice asi 200 m od křižovatky, mezi Hvozdem, Bohuslavicemi a Klužínkem. Při chůzi a jízdě po veřejných komunikacích je třeba dodržovat zákon 361/2000 Sb. o bezpečnosti silničního provozu.

Na Vaši účast se těší pořadatelé

Přehled akcí ve Velké Bystřici – září 2026

Město Velká Bystřice

1. – 23. 7. / galeriezet / po – pá 9:30 – 18:00, so 11:00 – 19:00, ne – zavřeno

Martin Zhouf: Obrazy příběhů, ilustrace fantazií – výstava obrazů

Martin Zhouf (*1962) je český výtvarník, absolvent Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem, žije v Černošicích. Po působení jako učitel výtvarné výchovy se začal věnovat samostatné umělecké tvorbě a spoluzaložil skupinu ProArt. Je autorem více než 500 knižních ilustrací a obálek. Mimo jiné je dvorním ilustrátorem knih Ondřeje Neffa, ilustroval i knihy Dicka Francise. Za svou práci získal ocenění, včetně ceny Euroconu v roce 1992. Spolupracoval také na filmech (Nexus, Saxana), muzikálech (Kleopatra, Rebelové), počítačových hrách (Skeldal) i hudebních obalech (Kabát, Wanastowi Vjegy, Kamelot...). V současnosti se, vedle spolupráce s nakladatelstvími, více věnuje volné tvorbě, často s využitím airbrushu i digitálních technik. Výstava potrvá do 24. 9. 2026.

4. 9. / amfiteátr / pá 20:00 – 21:30

Michal Horák – koncert

Michal Horák, populární písničkář s nezapomenutelným humorem, vystoupí s kapelou na samostatném koncertu v rámci 36. ročníku Mezinárodního folklorního festivalu CIOFF/IOV Lidový rok. Vstupné 450 Kč, děti 6-15 let 400 Kč. Předprodej Kulturní a informační centrum Velké Bystřice (platba pouze v hotovosti) nebo on-line přes portál smsticket.

5. – 6. 9. / amfiteátr / so 11:00 – 24:00, ne 11:00 – 17:00

Lidový rok

36. ročník mezinárodního folklorního festivalu CIOFF/IOV. Vystoupí dětské i dospělé folklorní soubory z Moravy, Slezska a Čech i zahraniční hosté z Mexika, Portugalska, Ukrajiny a Slovenska. Doprovodné programy: jarmark, řemeslný rynek, dětský dvorek, výstavy, regionální gastronomie. Vstup volný.

Sobota 5. září 2026

11:00 V Bestřeci na renko – soubory se představují

15:00 Debe decke tak belo – pořad folklorních souborů dospělých

17:00 Za horama, za dolama – pořad zahraničních souborů

18:00 Hrěte nám hudci – Pořad dětských cimbálových muzik z Velké Bystřice

20:00 Ceny města Velká Bystřice – slavnostní předání, koncert sboru Campanella, projekce filmového dokumentu

21:00 Večer se zahraničními hosty

22:00 Noční perličky

Neděle 6. září 2025

8:45 Mše svatá

11:00 Na návsi i za stodolou – pořad dětských FS

14:00 V dobrym zme se zešle – závěrečný galaprogram

11. 9. / amfiteátr / pá 19:00 – 22:00

Distant Bells – Pink Floyd Tribute band

Open air koncert tribute kapely Distant Bells, která vzdává poctu legendární skupině Pink Floyd. Výjimečný hudební večer v amfiteátru pod širým nebem nabídne ikonické skladby, autentický zvuk i atmosféru, která potěší všechny fanoušky progresivního rocku. Distant Bells patří mezi uznávané tribute kapely, které se dlouhodobě věnují tvorbě Pink Floyd a dokážou věrně přenést jejich hudbu i atmosféru na koncertní pódium. Čeká vás večer plný nestárnoucích melodií a silných hudebních emocí. Vstupné 400 Kč. Předprodej vstupenek v Kulturním a informačním centru Kulturní a informační centru Velká Bystřice, Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502 (platba možná pouze v hotovosti) nebo na portálu goout. Areál bude otevřen od 18:00 hod.

18. – 19. 9. / orlovna / pá 14:00 – 18:00, so 8:00 – 12:00

Podzimní bazárek

Na našem bazárku můžete nakoupit dětské oblečení, hračky, kojenecké potřeby, kočárky, sportovní vybavení pro děti a další. Pro bližší informace pište na e-mail: bystricky.bazarek@seznam.cz

20. 9. (ne) 8.00 – 12.00 • Zámecké náměstí

Bystrické selské trhy

Květiny, sazenice, jablka, hrušky, švestky i další plody zahrad, lahodný burčák – to jsou hlavní lákadla podzimního selského trhu.

Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje.

je a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

20. 9. (ne) 10:00 – 18:00

• kulturní dům Nadační

Podzimní výstava květin, ovoce a zeleniny Bystřičtí zahrádkáři představují své podzimní výpěstky.

26. 9. (so) 10.00 – 17.00 • Zámecké náměstí, areál Na skalce

Youth Games 2026

Český pohár a Český pohár mládeže v bikertrialu. Pořádá ÚAMK – AMK Bikertrial klub Olomouc. Přijďte obdivovat akrobatické kousky mladých bikerů.

26. 9. / galeriezet / so 17:00 – 18:00

Ricardo Hoineff: Proměnění – vernisáž

Galeriezet zve na zahájení výstavy skleněných objektů. Úvodní: slovo Jindřich Štreit, kurátor: J. S. Pastuszak.

Ricardo Hoineff, scénograf a sklářský výtvarník je člověk s pestrým životním příběhem. Narodil se v roce 1968 v Rio de Janeiru v židovské rodině, počátkem devadesátých let sbalil kufr a naslepo odletěl do Prahy, kde vystudoval scénografii na DAMU a stal se úspěšným tvůrcem televizních úvodních titulků a scénografem. Později, ve svých čtyřiceti letech, spatřil v akci skláře v Novém Boru v Čechách. Byla to láska na první pohled. Do skla. A tak se, ač již zralý, rozhodl začít znovu navštěvovat školu. Dnes tvoří sklářské umění osobitou metodou a výrazem.

Předprodej vstupenek v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502 (platba možná pouze v hotovosti)

• Michal Horák (4. 9. v amfiteátru). Cena 450 Kč, děti 6-15 let 400 Kč. Předprodej i na portálu smsticket.

• Distant Bells Pink Floyd Tribute band (11. 9. v amfiteátru). Cena 250 Kč (do 31. 7.), od 1. 8. za 400 Kč. Předprodej i na portálu goout.

• Bystrické banjo (7. 11.) 250 Kč (do 31. 10.), 350 Kč (od 1. 11. a na místě).

Petr Nakládál

referent odboru kultury a informací nakladal@muvb.cz

724 080 298

Knihovna města Olomouce

8. 9. | 17:00

nám. Republiky – **PohodaPoint: Zhasni a spi** – beseda s PhDr. Denisou Mankovou, Ph.D. z Univerzity Palackého v Olomouci věnující se psychologii zdravého spánku a jeho vlivu na pracovní výkonnost a efektivitu

10. 9. | 17:00

pobočka Holice – **František Všetická** – setkání s olomouckým autorem, čtení z jeho díla

DNY EVROPSKÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

• 11. 9. | 8:00 – 18:00 a 12. 9. | 8:00 – 14:00

nám. Republiky – **Ohrožené památky** – interaktivní archeologická soutěž pro všechny věkové kategorie s otázkami rozmístěnými po celé historické budově, tyto dny se lze v knihovně registrovat do konce roku zdarma.

• 11. 9. | 13:00 – 19:00 a 12. 9. | 10:00 – 16:00

náměstí Republiky – **Čítárna u kašny** – posezení s knihami, které si je možno za symbolickou cenu odnést.

• 11. 9. | 15:00 – 18:00

nám. Republiky – **Virtuální prohlídka vykopávek** – možnost poznat neslavnější vykopávky díky virtuální realitě, rezervace www.kmol.cz

12. 9. | 14:00 – 18:00

pobočka Slavonín – **Vivat Slavonín!** – stezka pro děti a tvořivé dílničky u příležitosti 885 let výročí založení Slavonína

14. 9. | 15:00

pobočka Kotelna – **Kurz malování pro dospělé** – trénink různých výtvarných stylů a technik pro obrázky, které dělají radost. Rezervace www.kmol.cz

15. 9. | 17:00

nám. Republiky – **Peru** – zážitky Jiřiny Menšíkové z pobřeží Tichého oceánu, majestátních And, historického města Cuzca i amazonského pralesa

16. 9. | 10:00

pobočka Kotelna – **Hravá doprava** – setkání nejmladších dětí a jejich doprovodu v rámci projektu S knížkou do života. Svět

autíček, vláčeků a letadel, společné čtení, hry a tvoření. Rezervace www.kmol.cz

16. 9. | 18:00

zasedací místnost primátorky, radnice na Horním náměstí – **Noc literatury** – ukázky ze soudobé evropské literatury v podání herců MDO a herečky Jany Paulové, 17:30 komentovaná prohlídka kaple sv. Jeronýma, hudební vstupy v podání hráče na violoncello Petra Chodoby. Akce probíhá ve spolupráci s Vědeckou knihovnou v Olomouci a Knihovnou Univerzity Palackého.

17. 9. | 16:30

pobočka Jungmannova – **Funerální Vídeň** – beseda s Marií Tunturovou o vídeňském kultu smrti, který se stal kulturním fenoménem

29. 9. | 16:00

nám. Republiky – **Drátování** – kreativní dílna pro dospělé, technika drátování od samých začátků, rezervace www.kmol.cz

1. 10. | 17:00

nám. Republiky – **Marie Hajdová** – setkání s jesenickou autorkou románů Jeřabinový dům a Kdo chce s vlky být

DIGITÁLNÍ ODYSEA

nám. Republiky – práce s mobily a tablety (od připojení k internetu, přes fotky, mapy, sociální sítě až po e-shopy):

• 8., 15. a 22. 9. | 13:30 – 15:30

učivo rozděleno do třech částí

• 21. 9. | 9:00

celodenní kurz

každý čtvrtek | 9:00 – 16:00

nám. Republiky – oddělení hudby – **Digitální poradna** – potíže s telefonem, tabletem, notebookem, novou instalací, nastavením či aktualizací pomůže vyřešit naše poradna s individuálním přístupem

VÝTVARNÉ DÍLNIČKY PRO DĚTI

pondělí, středa | 15:00 – 18:00

pobočka Chomoutov – **Ježek a jablíčka** – výtvarná dílnička s podzimními motivy

3. 9. | 14:00 – 17:00

pobočka Jungmannova – **Tetování hennou** – dočasné tetování přírodní cestou

10. 9. | 15:00

pobočka Kotelna – **Podzimní stromy** – kombinovaná výtvarná technika

29. 9. | 14:00 – 17:00

nám. Republiky – **Razítkování** – tvoření a hraní s razítky pro malé i větší

29. 9. | 15:00

pobočka Kotelna – **Svatováclavská koruna** – oslava svátku sv. Václava

SOUTĚŽE

• nám. Republiky – **Soutěž o knihu Jany Poncarové** – soutěžní arch najdete v oddělení pro dospělé čtenáře

• nám. Republiky – **Dračí hledačka** – objevování pohádkových kamarádů, pro nejmenší návštěvníky

• nám. Republiky – **Lovci perel** – celoroční dětská soutěž týkající se přečtených knih

• zahrada pobočky Jungmannova – **Listy** – kvízová stezka s přírodní tematikou pro pozorné děti

• pobočka Holice – **Knižní šifra** – 29. září I ve výpůjční době pro malé i velké čtenáře, hledání literárního hrdiny dle daného klíče

VÝSTAVY

• náměstí Republiky zdobí obrazy tria malířek **Silvie Dočkalové, Ludmily Vítkové a Pavly Kubové**

• pobočka Jungmannova nabízí obrazy **Jany Švecové** s tematikou ženské krásy malované grafickou tužkou

• pobočka Holice zve na výstavu kreseb mladé olomoucké rodačky Lenky Spáčilové s názvem **Můj barevný svět**

KOMUNITNÍ ZAHRADA ZahradniČtení

u pobočky Jungmannova nabízí kdykoliv v půjčovně době relaxační pobyt na zahradě. Nově návštěvníky překvapí nádherné trvalkové záhony určené pro užitečný hmyz.

Za krásnou Olomouc – pozvánky na září

Milí členové a příznivci našeho spolku, éto se pomalu chýlí ke konci, ale to znamená jediné – čeká nás nesmírně nabitý podzim! Zveme vás na bohatý zářijový program, do kterého se prolínají jak tradiční akce v Olomouci, tak aktivity našeho projektu AMOP (Architektonický manuál okresu přerovského). Těšit se můžete na komentované procházky v rámci Dnů evropského dědictví, oživení olomouckého veřejného prostoru i oslavy významných architektonických výročí.

Zde je přehled toho, co nás společně v září čeká:

Dny evropského dědictví (Sobota 12. září 2026)

Tento den se zaměříme na historii a architekturu hned ve dvou městech:

HRANICE (Projekt AMOP)

9:00 | **Zdravý duch, moderní město: Příběh hranické sokolovny**

Komentovaná prohlídka budovy od architekta Aloise Pilce, která představuje jeho nejodvážnější puristickou realizaci.

Sraz u sokolovny

10:00 | **V zdravém těle stavitel!** (Edukační program pro děti)

Tvořivá dílna pro malé stavitele inspirovaná budovou sokolovny. Děti se hrou formou seznámí s navrhováním moderních domů.

Sraz na hřišti u sokolovny. Na dílnu je nutná rezervace na tel.: 778 777 893.

OLOMOUC

15:00 | **Procházka Dómská čtvrť jubilující**

Procházka s Janem Jeništou ke 150. výročí bourání Hradské brány. Připomeneme si vznik a podobu činžovní čtvrti pod katedrálou sv. Václava.

Sraz: Komenského 1 (u bronzového modelu Hradské brány)

Oslavy 90 let přerovské sokolovny (Projekt AMOP)

Naše pozornost se v polovině měsíce upře na Přerov, kde oslavíme výročí ikonické stavby tamní sokolovny.

Středa 16. 9. v 18:00 | **Chrám těla i ducha** (Přednáška a vernisáž)

Přednáška historičky umění Jany Kiesewetterové o architektonickém a historickém vývoji stavby. Následovat bude zahájení nové panelové výstavy.

Sobota 19. 9. v 10:00 | **Po stopách moderny okolím sokolovny**

Komentovaná vycházka s historickou umělkyní Terezou Holoubkovou po architektonických skvostech, které vdechly meziválečnému Přerovu velkoměstský ráz.

Oživujeme Olomouc! (Street Art Festival & Týden mobility)

Jaké funkce může plnit náměstí vedle dopravy a parkování? Přijďte to s námi zjistit!

15.–18. 9. | **Projekt Prostřít náměstí** (nám. Republiky)

Umělecká intervence architektky Barbary Bělunkové (která se podílela na revitalizaci Moravského náměstí v Brně). Pátek 18. 9. v 15:00 – Vyvrcholení projektu v podobě společné komunitní hostiny s tvůrčím uskupením Juicy Kolektiv. Hostina je pro všechny návštěvníky zdarma.

Úterý 22. 9. | **Den bez aut** (14:00 – 19:00)

Proměna parkoviště v místo pro lidi s tématem „Mobilita pro všechny“.

Cyklojízda s Aktivní Čekárnou: Sraz v 16:30 u Čekárny, start v 17:00 a dojezd na nám. Republiky.

Středa 23. 9. v 18:00 | **Pouliční kultura jako společenský fenomén**

Volná debata o ochraně pouliční kultury s představiteli graffiti a skate komunity. Moderuje Romana Junkerová.

19:00 – Olomoucká premiéra snímku **Straight Izm Vol. 2.**

Místo: Kino Čekárna (Boženy Němcové 83/2). Vstupné dobrovolné.

Sousedské setkání Kosmonautů

Neděle 20. 9. od 14:00

Proměňme třídu Kosmonautů v místo k setkávání, objevování a sdílení pro všechny, kdo mají rádi Hodolany.

Ve 14:00 vyrazíme na komentovanou procházku s Martinou Mertovou a Janem Jeništou po okolních ulicích.

Těšíme se na setkání s vámi na některé (nebo všech!) z těchto zářijových událostí. Vstupy na procházky i přednášky jsou zdarma.

Zůstaňte s námi! Na přelomu září a října nás čeká tradiční festival Den architektury. Jeho pestrý program si můžete projít už teď! Program – Den architektury a Program – Festival Film a architektura. My vás na ty nejzajímavější body včas podrobně upozorníme v dalším newsletteru.

Za celý tým spolku Za krásnou Olomouc

Jana Kiesewetterová

Za krásnou Olomouc, zapsaný spolek
779 00 Olomouc, Kosinova 7

IČ: 22689931

bankovní spojení: Raiffeisenbank, č. ú.:
3324717001/5500

www.krasnaolomouc.cz

e-mail: krasnaolomouc@gmail.com

FB: <https://www.facebook.com/krasnaolomouc/>

www.nejlepsipruvodce.cz

Ing. Tomáš KRYL

Vás srdečně zve
na prohlídkový okruh

OLOMOUCKÁ RINGSTRASSE

130. výročí olomoucké okružní třídy 1896-2026

Městské hradby padají a Olomouc na jejich místě plánuje podle vzoru Vídně vybudovat moderní reprezentační bulvár kolem historického centra s nejprestižnějšími stavbami města: Justiční palác, paláce Nemocenské pojišťovny, Rakousko-uherské banky, paláce Edison a Groák, okázalé školní a úřední budovy, chrámy a svatyně několika konfesí.

Kochejte se pestrou škálou stavebních stylů od historismu po modernu na půdorysu důmyslných urbanistických řešení. Oceňte práci takových velikanů, jakými byli Camillo Sitte, pánové Fellner a Helmer, Hubert Aust, Jindřich Kumpošt, Bohumír F. A. Čermák, Emil Králíček a další.

Seznamte se s nábřežím a třídou Josefa z Engľů, ulicí Vodní, Lidickou, Leninovou, se třídou Svobody – tedy s hlavní částí olomoucké Ringstrasse!

...příběhy v souvislostech.

neděle 13 září 2026, 13:30 hod.
sraz v Legionářské ulici u Husova sboru

vstupné: 145 Kč
(90 Kč děti 6 – 14 let)

(prohlídka se uskuteční za každého počasí; **nutná závazná rezervace na tomas.kryl@email.cz**)
Potvrzení přihlášky po termínu uzávěrky 08. 09. 2026.

Znaky, které vyprávějí příběhy

Součástí hodového programu byla také výstava Jaroslava Opavského Symbolika znaků měst, městysů a obcí Kojetínska a blízké Hané. Návštěvníkům představuje znaky obcí, které spojuje historie tohoto regionu, a ukazuje, že za zdánlivě jednoduchými symboly na obecních znacích se často skrývají zajímavé příběhy a odkazy na minulost.

Výstava je ve Vzdělávacím a informačním centru MěKS Kojetín přístupná až do 13. listopadu 2026.

Foto a text: Dagmar Tichá

SPOLU V POHYBU
T.J. SOKOL PŘEMYSLOVICE

41. ROČNÍK

26. 9. 2026

POCHOD OKOLO PŘEMYSLOVIC

START V SOKOLOVNĚ 8:00 - 9:30 HODIN
TURISTICKÉ TRASY 4 KM / 10 KM / 16 KM / 20 KM
STARTOVNÉ 30,- Kč
OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO

Olomouc třídí odpad,

Nebezpečné odpady

Nápojové kartony

Papír

Sklo

Plasty

**• sbíráme,
• separujeme,
• recyklujeme**

přidejte se také vy...

Olomouc třídí odpad

**TECHNICKÉ SLUŽBY:
MĚSTO OLOMOUC**

Tři sádky – místo tří panství

Při vycházce ze Slatinic po Naučné stezce Velký Kosíř prochází cesta kolem zajímavého místa nazvaného Tři sádky. Sádky jsou starší označení pro hraniční kameny neboli mezníky. Název Tři sádky tak připomíná tři kameny, které kdysi vymezovaly hranice jednotlivých panství. Právě tady se kdysi stýkaly hranice tří šlechtických panství. Šlo o panství Kinských – Náměšť na Hané, Lichtenštejnů – Plumlov a Silva-Taroučů – Čechy pod Kosířem. Historické místo dodnes připomíná kříž s vysvětlující tabulkou.

Dnes se zde navíc stýkají katastry Slatinek, Slatinic a Lhoty pod Kosířem.

Celá Naučná stezka Velký Kosíř je velmi pěkná. Vede zalesněnou krajinou a nabízí příjemnou procházku i krásné výhledy přes Hanou až k Nízkému Jeseníku. A právě podobná místa jako jsou Tři sádky ukazují, že i obyčejná vycházka může být malým výletem do historie.

Text a foto: Dagmar Tichá

XIV. pouť za obnovu Českého království na Sv. Hostýně

Poslední prázdninovou neděli vyrazíme z Olomouce na čtrnáctou poutní slavnost s myšlenkami na hodnoty a principy, které platily za vlády našeho posledního krále bl. Karla. Většina účastníků využila k výjezdu na sv. Hostýn pravidelnou autobusovou linku, menší část vyrazila pěšky. Po příchodu vrcholového družstva se přemísťujeme na bohoslužbu do poutního chrámu a po posilujícím obědu k Rozhledně Františka Josefa I., která je zároveň kaplí sv. Kříže. Odměnou nám je pěkný výhled na Bystřici pod Hostýnem i část Hané. Na dnešní den připadá 129. výročí položení základního kamene rozhledny panovníkem, který u nás vládl dlouhých 68 let. Pokládáme kytici u jeho pamětní desky a zavzpomínáme na důležité události jeho života. V roce 1908 byl na sv. Hostýně vztyčen pomník k 60. výročí jeho panování, který byl později

využit k připomenutí památky kněží. Také zde postojíme s tichou vzpomínkou. V poklidu obědváme v místní útulné hospůdce a probíráme nové zážitky. Děkujeme členům Matice svatohostýnské a Duchovní správy, že nám umožnili pout' uskutečnit a my měli možnost se zde opět společně setkat.

Foto a text: Dagmar Tichá

Fortoviny: Srpnové ohlédnutí a zářijová pozvánka

Letní prázdniny sice pomalu končí, avšak provoz na naší pevnosti tímto mezníkem rozhodně neutichá. Srpen přinesl intenzivní pracovní nasazení, bohatý program plný rozmanitých akcí a především nespočet příjemných setkání s návštěvníky, kteří k nám zavítali.

S příchodem září však dění na pevnosti v žádném případě neustává a areál nadále nabízí atraktivní program pro všechny příznivce historie, kultury a netradičních zážitků.

Významnou příležitostí k návštěvě bude nadcházející víkend 12. a 13. září 2026, kdy se naše brány otevrou veřejnosti v rámci Dnů evropského kulturního dědictví a dnů otevřených památek. Tyto dny představují ideální chvíli pro každého, kdo si chce zpříjemnit začátek podzimu a poznat pevnostní areál v celé jeho kráse. Pro příchod je připraven pestrý doprovodný program včetně komentovaných prohlídek s průvodci, které zájemce podrobně seznámí s historií a stavebním vývojem místa.

Chybět nebude ani otevřená expozice Kinematograf, která přibližuje historii filmového umění a promítání.

K pohodové atmosféře přispěje také zajištěné občerstvení, u kterého si budete moci dopřát i něco sladkého k zakousnutí a odpočinout si po absolvování prohlídkové trasy. Vzhledem k tomu, že akce probíhá v rámci celorepublikových dnů památek, vstupné je po oba dny dobrovolné. Všechny zájemce o historii a příjemně strávený čas v netradičním prostředí srdečně zveme k návštěvě.

Václav Andrš

Forty a vojenské památky

- **Bunkr Přáslavice | sobota 13:00, 14:15, 15:30 a 16:45** | tři komentované prohlídky bunkru vybudovaného v době studené války | nutná rezervace na rezervace.bunkrpraslavice.cz | kapacita 25 osob | délka 45 minut | jednotné zvýhodněné vstupné 180 Kč
- **Fort XVII. Křelov | sobota a neděle 10:00–16:00** | prohlídky Fortu a otevřená muzea | průchod chodbami s lampami | výstava kinematografie a voňavé občerstvení s kávou, koláčky i pivem | vstupné dobrovolné
- **Institut Paměti národa | sobota a neděle 14:00–18:00** | prohlídky běžně nepřístupných prostor bývalého krytu civilní obrany v Bezručových sadech, strojovny a 1. patra | audiovizuální výstava: Odkryté příběhy 20. století | ucelené sekvence průřezu toho nejzajímavějšího z celé sbírky Paměti národa | velkoformátové projekce archivních fotografií obohacené originálním zvukovým designem | zvýhodněné vstupné 60 Kč

**DNY
EVROPSKÉHO
DĚDICTVÍ**

**7.–13. ZÁŘÍ 2026
OLOMOUC**

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny České

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.
Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka
Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926
e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, <http://www.zelenykruholomouc.cz>
Objednávky na adrese redakce.

Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.
Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru